

Monumentnummer*: 523792

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 30099/28

*Monumentnaam***

Het Uilennest

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Heerewaarden	Maasdriel	Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Hogestraat	15		6624 BA	Heerewaarden		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
HEEREWAARDEN	C	1109		

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

WOONHUIS 'Het Uilennest' met HEKWERK, gebouwd in 1905 in opdracht van een plaatselijke steenfabrikant. Het pand is gelegen aan de zuidzijde van de Hogestraat, evenwijdig aan de weg met de ingang in de linker zijgevel. Het pand ligt binnen het van rijkswege beschermde dorpsgezicht van Heerewaarden.

Het pand is gebouwd in een mengeling van Rationalisme en Art Nouveau en vertoont duidelijke invloeden van de architectuur van H.P. Berlage, zoals de afschuining van de linker gevelhoek en de detaillering ervan. Berlage paste een dergelijke hoekafschuining vaak toe bij hoekpanden. Door het suggereren van een hoekpand en het plaatsen van de entreepartij in de zijgevel vormt Het Uilennest een uitzondering in de gevelwand van de Hogestraat, die wordt gekenmerkt door huizen met de ingang aan de straatzijde. In details zoals het glas-in-lood en de stucplafonds is invloed van de Art Nouveau herkenbaar.

Het pand bevindt zich nog in hoge mate in oorspronkelijke staat. In de dertiger jaren is de linker voorkamer verbouwd tot winkel. Daartoe werd het venster in de afschuining vervangen door een deur. Thans is het pand weer in de oorspronkelijke staat teruggebracht. Het wordt omgeven door een voor-, achter- en zijtuin die aan de

straatzijde en op de linker erfafscheiding een smeedijzeren HEKWERK bezit.

Omschrijving

Het op een rechthoekige plattegrond opgetrokken onderkelderde, bakstenen WOONHUIS telt twee bouwlagen. De hoek van de voorgevel met de linker zijgevel is afgeschuind en bevat op de verdieping een uitkragende loggia. Het pand wordt gedekt door een afgeplat schilddak belegd met rode tuiles du Nord. De afwatering vindt langs voor- en linker zijgevel plaats via een ver overkragende bakgoot op geprofileerde klossen. Rechts in het dak bevinden zich twee gemetselde schoorstenen. De gevels rusten op een hoge, grijze gecementeerde plint en zijn gemetseld in kruisverband. De gecementeerde hoekblokken, lijsten en lateien waarmee de gevels zijn gedetailleerd, zijn wit geschilderd. In de gevels zijn overwegend schuifvensters toegepast, met geprofileerde stijlen. De vensters hebben aan de voorgevel niet-oorspronkelijke markiezen en aan de achtergevel rolluiken. De gevelopeningen worden aan de bovenzijde door een geschilderde latei afgesloten. Deze lateien zijn evenals andere geveldetails versierd met ingehakte motieven, zoals het klaverbladmotief.

Het smalle, rechter deel van de asymmetrische VOORGEVEL springt enigszins naar voren en is tot boven het dak doorgetrokken. De gevelbeëindiging bestaat uit een afgeknotte topgevel met een terugliggend geschilderd vlak waarop het jaartal 'Ao 1905' is aangebracht. In dit geveldeel bevinden zich op de begane grond twee schuifvensters met 3-ruits bovenlicht, afgesloten door een latei. De plint is tot tussen de vensters opgetrokken. Tussen en naast de vensters bevinden zich geschilderde banden en blokken die over de hele voorgevel en linker zijgevel doorlopen. Op de verdieping een dubbel schuifvenster met 2-ruits bovenlichten. In het linkerdeel van de voorgevel bevindt zich op de begane grond een drielicht venster met twee enkele en in het midden een 3-ruits bovenlicht. De verdieping bevat een uitkragend dubbel schuifvenster met 2-ruits bovenlichten, dat door de gootlijst heen steekt. De geprofileerde stijlen liggen op het muurwerk van de gevel, en zijn onder de houten onderdorpel doorgetrokken. Het venster heeft een frontonachtige beëindiging. De afgeschuinde gevelhoek bevat op de begane grond een schuifvenster met 3-ruits bovenlicht. Geschilderde blokken verbinden deze afschuining trapsgewijs met de uitkragende loggia op de verdieping. Deze loggia met opengewerkte gemetselde balustrade is toegankelijk via een deurpartij.

De risalerende middenpartij van de LINKER ZIJGEVEL wordt geflankeerd door twee penanten die eindigen in twee schoorstenen. De entreepartij bestaat uit een portiek, toegankelijk via drie stoeptreden, met een geschilderde omlijsting. Dit schilderwerk zet zich voort in blokken langs de rest van de gevel en sluit aan op de blokken schilderwerk van de voorgevel. De houten paneeldeur bevindt zich binnen een halfrond afgesloten raampartij met veelkleurig glas-in-lood. De deur zelf bezit twee grote ruiten met gietijzeren siertraliewerk in Art Nouveau-trant. Op de verdieping centraal boven de deur bevindt zich een schuifvenster met 2-ruits bovenlicht. De zijgevel bevat links van het risaliet op de begane grond een schuifvenster met 3-ruits bovenlicht en op de verdieping een blindvenster. De houten zijgevel van de erker aan de achtergevel bevat twee enkelruits glaspanelen met 3-ruits bovenlichten.

Aan de ACHTERGEVEL is het pand op de begane grond uitgebouwd met rechts een erker en links een keuken. Het balkon op deze aanbouw is afgesloten door een hek van siersmeedwerk. Boven de aanbouw zijn op de verdieping een venster en een deur met 3-ruits bovenlicht zichtbaar. De pui van de houten erker bestaat uit een niet-oorspronkelijke centrale dubbele deur met links en rechts een glaspaneel. Boven de deuren bevindt zich een 7-ruits, boven de glaspanelen een 3-ruits bovenlicht. Het oorspronkelijke houtwerk van de serre is voorzien van siermotieven, de panelen zijn in stijl vernieuwd. De gepleisterde linkerhelft van de achtergevel bevat een deur met

gietijzeren raamwerk. Deze deur is afkomstig uit de afschuining van de voorgevel uit de tijd dat de voorkamer nog winkel was.

Tussen de RECHTER ZIJGEVEL en het naastgelegen huis loopt een smalle brandgang. De gevel bevat op de begane grond van links naar rechts een enkelruits venster, een kelderraampje, een wc-raampje boven en beneden en vervolgens twee 4-ruits vensters. Halverwege de muur bevindt zich bij het trappenhuis een veelkleurig, Art Nouveau glas-in-loodvenster waar onder meer twee uilen zijn voorgesteld.

De indeling van het INTERIEUR is in tact. Het huis wordt gedeeld door een gang met tochtportaal en trappartij. Aan de noordzijde bevinden zich kamers-en-suite en aan de zuidzijde een vertrek met serre en de keuken. Op de verdieping bevinden zich enkele slaapvertrekken aan een overloop. Onder de bewaard gebleven elementen bevinden zich onder meer de plafonds van de achterkamer, de voorkamers, het portaal, het trappenhuis en de kamers op de verdieping, die zijn gestuct met florale motieven. De zwart marmeren (noire Belge) schoorsteenmantels in de twee voorkamers en de achterkamer zijn nog gaaf. Van de schoorstenen in de rechter voorkamer en de achterkamer is het tegelwerk achter de kachels nog intact. De deuren en schuifdeuren zijn nog aanwezig. De trappartij, de decoratieve vloertegels in de hal en de deur met het bewerkte glas aldaar zijn origineel. In de keuken zijn de schouw en een wandkast bewaard gebleven.

Aan de straatzijde en op de linker erfafscheiding wordt de tuin afgescheiden door een smeedijzeren HEKWERK met onder meer spijlen voorzien van hartvormige beëindigingen.

Waardering

WOONHUIS met HEKWERK uit 1905 met invloeden van het Rationalisme en de Art Nouveau

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een voornaam woonhuis uit het begin van deze eeuw. Het pand valt op door esthetische kwaliteiten, zoals de fraaie hoekoplossing van het pand. Voorts is het materiaalgebruik kenmerkend, de toepassing van rijke ornamentiek in raamkozijnen en lateien en de goed bewaarde interieurelementen.
- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de bebouwing langs de Hogestraat, waar het pand in samenhang met de overige bebouwing hoge ensemblewaarden bezit. De straat bezit nog een in vrij gave staat bewaard gebleven bestand aan historische huizen, die een aantrekkelijk en waardevol straatbeeld vormen.
- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting voor de kapitaalcrachtige eigenaren van de steenfabrieken die in de 19de eeuw op diverse plaatsen in de Bommelwaard opgericht werden en in de late 19de en vroege 20ste eeuw een grote bloei kenden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis